

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ СПАС МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
АГРАМАК АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

КАРАР

№ 14-1

23.04.2021ел

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының Аграмак авыл жирлеге муниципаль берәмлегендә инициатив проектларны күрсәтү, кертү, тикшерү һәм карау тәртибе

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 26.1 статьясы нигезендә, Аграмак авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының Аграмак авыл жирлеге Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының Аграмак авыл жирлеге муниципаль берәмлегендә инициатив проектларны күрсәтү, кертү, карау һәм карау тәртибен расларга.

2. Әлеге карарны Спас муниципаль районының рәсми сайтында (<http://www.spasskiy.tatarstan.ru>), хокукий мәгълүматның рәсми сайтында (<http://pravo.tatarstan.ru>) бастырырга.

Аграмак авыл жирлеге башлыгы:

Р.Т.Галәветдинова

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының Аграмак авыл җирлеге муниципаль берәмлегендә инициатив проектларны күрсәтү, кертү, тикшерү һәм карау тәртибе

1 Бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1 статья. Әлеге Тәртипне җайга салу предметы

1. 1. Әлеге Тәртип «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм Аграмак авыл җирлеге муниципаль берәмлегенә Уставы нигезендә инициатив проектларны күрсәтү, кертү, карау, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алуга бәйлә барлыкка килә торган мөнәсәбәтләрне җайга сала.

2. Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән финанс ярдәме алу өчен күрсәтелә торган инициатив проектларны кертү, тикшерү, карау һәм сайлап алу белән бәйлә мөнәсәбәтләргә әлеге Тәртипнең нигезләмәләре, әгәр закон һәм (яисә) башка норматив хокукый акт белән башкасы каралмаган булса, һәм алар нигезендә Аграмак авыл җирлеге Советының кабул ителгән карарлары белән кулланылмый.

2 статья. Инициатив проектлар

1. Инициатив проект дигәндә әлеге Тәртиптә Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Аграмак авыл җирлегендә яшәүчеләрнең (алга таба - Җирлектә яисә аның өлешендә яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия чараларны гамәлгә ашыру турындагы тәкъдиме аңлашыла, җирле әһәмияттәге мәсьәләләрне яисә җирле үзидарә органнарына хәл итү хокукы бирелгән башка мәсьәләләрне хәл итү буенча.

2. Инициатив проектта түбәндәге белешмәләр булырга тиеш:

1) Җирлек халкы яисә аның өлеше өчен өстенлекле әһәмияткә ия проблеманы тасвирлау;

2) күрсәтелгән проблеманы хәл итү буенча тәкъдимнәрне нигезләү;

3) инициатив проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәсен (көтелгән, нәтижәләрен) тасвирлау;

4) инициатив проектны гамәлгә ашыруга кирәкле чыгымнарның алдан исәпләве;

5) инициатив проектны гамәлгә ашыруның планлаштырыла торган сроклары;

6) әлеге проектны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның планлаштырыла торган (мөмкин булган) финанс, мөлкәт һәм (яисә) хезмәт катнашуы турында белешмәләр;

7) инициатив түләүләрнең планлаштырыла торган күләмәннән тыш, әлеге акчаларны инициатив проектны гамәлгә ашыруга куллану күздә тотылган очракта, җирлекнең бюджет чаралары күләменә күрсәтелү;

8) Җирлек территориясенә яисә аның чикләрендә инициатив проект гамәлгә ашырылачак өлешен әлеге Тәртипнең 3 статьясы нигезендә күрсәтү.

3. Инициативалы проект үз эченә әлеге статьяның 2 өлешендә каралган белешмәләр алган, инициатор карары буенча график һәм (яки) таблица материаллары кушылырга мөмкин.

3 статья. Халык мөнфәгатләрендә инициатив проектлар гамәлгә ашырыла ала торган территорияне билгеләү

1. Инициатив проектлар халык мәнфәгатьләрендә тулаем җирлек мәнфәгатьләрендә, шулай ук түбәндәге территорияләрдәге халык мәнфәгатьләрендә гамәлгә ашырыла:

- 1) күпфатирлы йортның подъезды;
- 2) күпфатирлы йорт;
- 3) күпфатирлы йортлар һәм (яисә) торак йортлар төркеме (шул исәптән урам, квартал яисә планлаштыру структурасының башка элементы);
- 4) торак пункт;
- 5) торак пунктлар төркеме.

Җирле әһәмияттәге аерым мәсьәләләрне (җирле үзидарә органнарына хокук бирелгән башка мәсьәләләрне) хәл итү һәм (яисә) аерым муниципаль программалар чараларын үтәү буенча инициатив проектларны гамәлгә ашыру максатларында Аграмак авыл җирлеге башкарма комитеты карары (шул исәптән муниципаль программаны раслау турындагы карар) белән җирлек территориясен (округ) өлешенә бүлү каралырга мөмкин. Күрсәтелгән очракта инициатив проектлар күрсәтелә, тикшерелә һәм җирлек территориясенә (округның) тиешле өлеш чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Бүлек 2. Инициативалы проектларны тәкъдим итү һәм фикер алышу

4 статья. Проект инициаторлары

1. Инициативалы проектны кертү инициативасы белән чыгыш ясарга хокуклы:

- 1) уналты яшькә җиткән һәм җирлек территориясендә яшәүче кимендә ун граждандан торган инициатив төркем (алга таба — инициатив төркем) (алга таба-инициатив төркем));
- 2) Территориаль иҗтимагый үзидарә органнары;
- 3) иске авыл җирлеге;
- 4) җирле иҗтимагый берләшмәләр;
- 5) иҗтимагый берләшмәләрнең җирле бүлекчеләре;
- 6) беренчел профсоюз оешмалары;
- 7) торак милекчеләре ширкәтләре,
- 8) бакчачылык яки яшелчәчелек коммерцияле булмаган.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән затлар (алга таба-проект инициаторлары):

- 1) инициативалы проект әзерлиләр;
- 2) инициативалы проект турында фикер алышуну оештыралар яисә әлеге бүлек нигезләмәләре нигезендә инициативалы проектка ярдәм итү турындагы мәсьәлә буенча граждандарның фикерен ачыклауны тәэмин итәләр;
- 3) инициативалы проектны Аграмак башкарма комитетка (алга таба – Комитет) кертә;
- 4) инициативалы проектны гамәлгә ашыруны тикшерүдә катнашалар;
- 5) әлеге Тәртиптә һәм аның нигезендә кабул ителгән башка норматив хокукый актларда билгеләнгән башка хокукларны гамәлгә ашыралар һәм вазыйфаларны үтилә.

3. Инициатив төркем төзү һәм әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү Беркетмә белән рәсмиләштерелә.

4. Әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча карарлар территориаль иҗтимагый үзидарә органнары булган проект инициаторлары тарафыннан территориаль иҗтимагый үзидарә уставы нигезендә кабул ителә.

5. Әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча карарлар Иҗтимагый берләшмәләр булган проект инициаторлары тарафыннан аларны гамәлгә кую документлары нигезендә кабул ителә.

5 статья. Инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнар фикерен ачыклау

1. Инициатив проект инициативалы проектны гамәлгә ашыру күздә тотыла торган жирлек халкы яисә аның өлеше халкы тарафыннан хупланырга тиеш.

2. Проект инициаторы түбәндәге рәвешләрдә инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерләрен ачыклауны оештыра:

1) гражданнар жыйынында инициатив проектны карау;

2) гражданнар жыйылышында яисә конференциясендә, шул исәптән территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар жыйылышында яисә конференциясендә инициатив проектны карау;

3) гражданнардан сорашып белешү үткөрү;

4) инициатив проектны хуплап гражданнарның имзаларын жыйу.

3. Проектның инициаторы инициатив проектка ярдәм итү мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерен ачыклауның берничә төрәннән файдалану турында карар кабул итәргә хокуклы.

6 статья. Инициатив проектларны күрсәтү мәсьәләләре буенча гражданнарның жыйыны

1. Инициативалы проектны (алга таба — жыйын) күрсәтү мәсьәләләре буенча гражданнар жыйыны проект инициаторы мәрәжәгәте нигезендә жирлек башлыгы тарафыннан билгеләнә.

2. Жыйын үткөрү турында проект инициаторының мәрәжәгатендә күрсәтелә:

1) проект инициаторы турында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилиясе, исемнәре, атасының исеме, аларның яшәү яки тору урыны турында белешмәләр, авыл торак пунктының исеме, атасы, чара проектының башка инициаторы исеме һәм аның урнашу урыны турында белешмәләр);

2) инициативалы проект турында белешмәләр;

3) инициативалы проектны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча Башкарма комитет белән үзара хезмәттәшлекне гамәлгә ашырырга вәкаләтле затларның фамилияләре, исемнәре, атасының телефон номерлары, телефон номерлары;

4) жыйынның датасы, вакыты һәм урыны турында тәкъдимнәр;

3. Жыйын авыл жирлегә муниципаль берәмлегенң ____ Уставында һәм нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.

4. Жыйын үткөрү турында берничә үтенечнамә килгән очракта, бер жыйында берничә инициатив проектны карау мөмкин.

7 статья. Инициатив проектларны күрсәтү мәсьәләләре буенча гражданнар жыйылышы

1. Инициативалы проектны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданнар жыйылышы (алга таба — жыйылыш) проект инициаторы карары белән билгеләнә һәм үткәрелә.

2. Жыйылыш авыл жирлегә территориясе өлешендә үткәрелә, анда яшәүчеләр мәнфәгатьләрендә инициатив проектны тормышка ашыру планлаштырыла. Әгәр дә бу проектны тормышка ашыру жирлек халкы мәнфәгатьләрендә планлаштырыла икән, жирлек территориясенң төрле өлешләрендә берничә жыйылыш үткөрелергә мөмкин.

3. Жыйылышта унтугыз яше тулган Тиешле территориядә яшәүчеләр катнаша ала.

4. Жыйылыш үткөрелергә мөмкин:

1) көндезге формада-көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча фикер алышу һәм тавышка куелган мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү өчен халыкның уртак булу рәвешендә;

2) көндезге-читтән торып-көн тәртибендәге мәсьәләләрне карап тикшерү һәм

тавышка куелган мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү мөмкинлеген, шулай ук жыелышны үткөрү турындагы хәбәрдә күрсәтелгән яки сайтны кулланып тавыш бирүне билгеләнгән вакытка яки адрес буенча яшәүчеләр карарларын тапшыру мөмкинлеген күздә тоткан формада. <http://www.spasskiy.tatarstan.ru> (алга таба-сайт).

5. Бер жыелышта берничә инициативалы проектны карау мөмкин. Әлеге очракта жыелышны оештыру һәм үткөрү буенча хокуклар һәм бурычлар проектлар инициаторлары белән бергә гамәлгә ашырыла.

6. Жыелыш үткөрү, документлар әзерләү һәм жибәрү буенча чыгымнарны проект инициаторы башкара.

7. Башкарма комитет проект инициаторына жыелышны үткөрүдә ярдәм итә, шул исәптән аны үткөрү өчен бушлай бина бирә. Башкарма комитет карары белән жыелышлар үткөрү өчен бирелә торган бүлмәләр исемлеге раслана.

8. Жыелыш катнашучылар арасында тиешле территориядә яшәүче 16 яшькә житкән кешеләрнең гомуми санының 50% ын тәшкил итә.

8 статья. Жыелышны үткөрүгә әзерлек

1. Жыелыш үткөрү турында проект инициаторының карарында күрсәтелә:

1) фикер алышу өчен үткөрелә торган инициативалы проект жыелма;

2) жыелышны үткөрү формасы (көндезгә яки көндезгә-читтән торып);

3) жыелышның көн тәртибе, ә жыелышны көндезгә - читтән торып уздыру очрагында-халыкның тавыш бирүен уздыру планлаштырыла торган мәсьәләләр;

4) жыелышны уздыру датасы, вакыты, урыны, ә жыелышны көндезгә-читтән торып уздыру очрагында — шулай ук тавышка куелган мәсьәләләр буенча халык карарларын кабул итүне тәмамлау датасы һәм мондый карарлар тапшырылырга тиешле урын яки адрес, яисә тавышка куелган мәсьәләләр буенча халыкны тавыш бирү өчен махсус сайттан файдалану турында Карар кабул итү вакыты;

5) жыелышны көндезгә формада уздырыла торган жыелышта катнашучылар йө жыелышны көн тәртибендәгә мәсьәләләр буенча фикер алышуларда катнашучыларның фаразланыла торган саны, жыелышны көндезгә-читтән торып уздыру очрагында;

6) жыелыш үткөрелә торган территориядә яшәүчеләргә аны үткөрү турында хәбәр итү ысуллары.

2. Проект инициаторы жирлек башкарма комитетына жыелышны үткөрү турында 10 көннән дә соңга калмыйча язма хәбәр жибәрә.

3. Жыелыш үткөрү турында хәбәрнамәдә күрсәтелә:

1) проект инициаторы турында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилияләре, исемнәре, атасының исем-фамилиясе, яшәү яки тору урыны турында белешмәләр, авыл торак пунктының исеме, чара проектының башка инициаторы исеме һәм аның урнашу урыны);

2) әлеге статьяның 1 өлешендә каралган белешмәләр;

3) жыелышны оештыру һәм үткөрү буенча күрсәтмә функцияләр башкарырга вәкаләтле затларның фамилияләре, исемнәре, телефон номерлары.

4) жыелышны үткөрүдә ярдәм итү, шул исәптән жыелышны үткөрү өчен бина бирү (жыелышны көндезгә-читтән торып үткөрү очрагында) һәм (яки) тавышка куелган мәсьәләләр буенча халыкны тавыш бирү өчен махсус сайттан файдалану турында үтенеч;

4. Жыелышны үткөрү турында белдерү проектын инициаторы һәм аны оештыру һәм үткөрү буенча боеру функцияләрен башкарырга вәкаләтле затлар тарафыннан имзалана. Инициатив төркем исемнән жыелышны үткөрү турында хәбәрнамә инициатив төркем тарафыннан аны оештыру һәм үткөрү буенча боеру функцияләрен үтәргә вәкаләтле затлар тарафыннан имзалана.

5. Жыелышны уздыру өчен урын бирү турында үтенеч булган очракта Аграмак

башкарма комитет хәбәр килгән көннән алып өч көн эчендә уздыру өчен урын бирү мөмкинлеге турында проект инициаторына хәбәр итә яисә жыелышны уздыру урынын һәм (яисә) датасын һәм вакытын үзгәртүгә тәкъдим итә. Проектның инициаторы күрсәтелгән тәкъдимне алган көннән алып өч көн эчендә жыелышны уздыру урынын һәм (яисә) датасын һәм вакытын үзгәртүгә ризалыгы яисә килешмәве турында хәбәр итәргә тиеш (жыелыш читтән торып уздырылган очракта, тәкъдимнәр буенча фикер алышу).

3. Башкарма комитет жыелыш үткөрү турында белешмәләр урнаштыра, шул исәптән инициатив проект белән танышу тәртибе турында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге Жирлекнең рәсми сайтында:

- 1) үткөрү турында хәбәрнамә келгән көннән алып өч көн эчендә жыелышлар;
 - 2) урынны һәм (яисә) жыелышны уздыру датасын һәм вакытын үзгәртү турында тәкъдим белән проект инициаторы ризалыгын алганнан соң ике көннән дә соңга калмыйча (жыелышны читтән торып уздырылган очракта, көндөзгә бүлектә фикер алышу).
4. Башкарма комитет жыелыш үткөрүдә ярдәм итү проекты инициаторын күрсәтү максатларында вәкәләтле вәкил билгеләргә хокуклы. Башкарма комитет вәкәләтле вәкилне билгеләү турында алдан ук проект инициаторына хәбәр итә.

9 статья. Жыелышны көндөзгә формада уздыру тәртибе

1. Жыелыш башланганчы проект инициаторы жыелышта катнашкан гражданны Башкарма комитет раслаган форма буенча исемлек төзеп теркәүне тәмин итә. Жыелышта катнашкан гражданин исемлеге жыелыш беркетмәсенә аерылгысыз өлеше булып тора.

2. Жыелышның көн тәртибе мәсьәләләре буенча тавыш бирү тәртибе жыелышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән раслана. Көн тәртибәндәге мәсьәләләр буенча карарлар жыелышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән кабул ителә.

3. Жыелыш проект инициаторы вәкиле тарафыннан ачыла. Жыелышны алып бару өчен рәис һәм секретарь сайлана. Председатель жыелыш алып бара, көн тәртибәндәге мәсьәләләргә игълан итә, катнашучыларга чыгыш ясау өчен сүз бирә, жыелыш кабул иткән карарларны формалаштыра, аларны тавыш бирүгә куя, тавыш бирү нәтижәләрен игълан итә.

5. Секретарь жыелыш беркетмәсен алып бара, анда жыелыш кабул иткән барлык карарлар чагылдырыла, алар буенча тавыш бирү нәтижәләре күрсәтелә. Жыелыш протоколына секретарь һәм жыелыш рәисе имза сала.

6. Жыелыш беркетмәсендә түбәндәгеләр күрсәтелә:

- 1) жыелышны уздыру урыны һәм вакыты;
- 2) жыелышта катнашкан гражданны саны;
- 3) аларның яшәү урынын күрсәтеп, жыелыш рәисе һәм секретаре турында белешмәләр;
- 4) жыелышның көн тәртибе, чыгышларның эчтәлегә;
- 5) көн тәртибе мәсьәләләре буенча кабул ителгән карарлар.

10 Статья. Жыелышны читтән торып уздыру тәртибе

1. Жыелышны көндөзгә-читтән торып үткәргән очракта көн тәртибәндәге мәсьәләләр буенча турыдан-туры фикер алышу һәм тавышка куелган мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла әлеге Тәртипнең 9 статьясы белән.

2. Турыдан-туры фикер алышуда катнашмаган затлар жыелышны үткөрү турында хәбәрдә күрсәтелгән, тавышка куелган мәсьәләләр буенча карарның язма рәвешендә

рәсмиләштерелгән урынга яки адрес буенча жибәрергә хокуклы. Карарның яқынча формасы Башкарма комитет тарафыннан раслана.

3. Көндөзгә-читтән торып үткөрөлө торган жылышта катнашучылар булып, турыдан-туры фикер алышуда катнашкан затлар, шулай ук карарлар кабул итү тәмамланганчы алынган затлар санала.

4. Жылышны үткөрү вакытында махсус сайттан файдаланып, көндөзгә-читтән торып уздырылган очракта, жылышны үткөрү турында хәбәр урнаштыру һәм турыдан-туры фикер алышуда катнашмаган затларны тавыш бирү көн тәртибе мәсьәләләре буенча күрсәтелгән сайтта үткөрөлө.

5. Жылышның көн тәртибе мәсьәләләре буенча тавыш бирү махсус сайттан файдаланып, жылыш үткөрөлө торган территориядә яшәүчеләр тарафыннан, "әйе", "юк" яки "тыелып" формулировкалары белән чагылдырылган көн тәртибендәгә һәр мәсьәлә буенча карар күрсәтү юлы белән башкарыла. Махсус сайтны кулланып тавыш бирүдә катнашучылар булып тавыш бирү датасына һәм вакытына кадәр электрон формада тавыш биргән кешеләр санала. Халыкны идентификацияләү Бердәм идентификация һәм аутентификация системасы хисап язмасын кулланып башкарыла. Тавыш бирү аның башлану датасы һәм вакыты һәм тәмамланганчы тәнәффесез үткөрөлө.

6. Махсуслаштырылган сайттан файдаланып тавыш бирү нәтижеләре беркетмә рәвешендә төзелә һәм мондый тавыш бирү тәмамланганнан соң бер көн эчендә сайтка урнаштырыла. Тавыш бирүнең таныкланган беркетмәсен Башкарма комитет проект инициаторына алар төзелгәннән соң өч көн эчендә жибәрә. Күрсәтелгән беркетмә жылыш беркетмәсенә аерылгысыз өләше булып тора.

1. Тавыш бирүне уздырганда жылышта катнашучы һәр кешенең шәхси мәгълүматны эшкәртүгә ризалыгы алынырга тиеш, ул "Шәхси мәгълүматлар турында" Федераль законның 9 статьясында билгеләнгән таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә.

2. Сораштыру юлы белән яисә махсуслаштырылган сайттан файдаланып тавыш бирү тәмамланганнан соң секретарь жылыш беркетмәсен әзерли, аңа секретарь һәм жылыш рәйсе имза сала.

3. Читтән торып жибәрелгән жылыш беркетмәсендә;
түбәндәгеләр күрсәтелә:

- 1) көндөзгә фикер алышуны уздыру урыны һәм вакыты;
- 2) читтән торып тавыш бирү ысулы, башлану һәм тәмамлану вакыты; 3) жылышта катнашкан гражданның саны;
- 4) яшәү урынын күрсәтеп, жылыш рәйсе һәм секретаре турында белешмәләр;
- 5) жылышның көн тәртибе, көннең эчтәлегә;
- 6) көн тәртибе һәм тавыш бирү нәтижеләре мәсьәләләре буенча кабул ителгән карарлар.

11 Статья. Инициативалы проектларга ярдәм итү өчен гражданның имзаларын жыю

1. Инициатив проектларны хуплап гражданның имзаларын жыю (алга таба - имзалар жыю) проект инициаторы тарафыннан үткөрөлө.

1. Инициатив проектларны хуплап имзалар саны, инициатив төркем әгъзаларының имзаларын да кертеп, тиешле территориядә яшәүче 16 яшькә житкән халыкның гомуми саныннан 50 %тан артыгын тәшкит итәргә тиеш.

2. Имзалар жыю түбәндәгә тәртиптә гамәлгә ашырыла:

1) имзалар аларны имза кәгазенә керту юлы белән жыела, аның рәвеше Башкарма комитет тарафыннан раслана;

2) имза кәгазендә имзалар жыюны гамәлгә ашыра торган инициатив проект күрсәтелә;

3) имза кәгазендә кеше имзасы һәм аны кую датасы куела. Имза һәм аны

кешесе үз кулы белән куя. Имза кәгазендә үз имзасын куйган кеше турындагы белешмәләр имзалар җыюны гамәлгә ашыручы зат үтенече буенча имза кәгазенә кертелергә мөмкин. Күрсәтелгән белешмәләр бары тик кулъязма ысул белән генә кертелә, бу чакта карандашлар кулланылу рәхсәт ителми;

4) яшәүче бер үк инициативалы проектны яклап бер генә тапкыр имза куя;

5) һәр имза кәгазе проект инициаторы вәкиле имзалары белән таныклана. Имза салу кәгазе тәмамланганда, имзалар җыюны гамәлгә ашыручы проект инициаторы вәкиле үз фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, туган көнен, яшәү урыны адресын үз кулы белән күрсәтә, шулай ук үз имзасын һәм аны кертү датасын куя;

6) имзалар җыйганда кул кую кәгазен лицевой һәм әйләнеш ягында тутыру рәхсәт ителә. Шулай ук вакытта яңа имзаларның бердәм нумерациясе булган, ә имзалар җыюны гамәлгә ашыручы проект инициаторы вәкиле турында таныклыклар кул кую кәгазенә икенче ягында турыдан-туры яшәүченең соңгы имзасыннан соң куела;

7) имза җыйганда һәр кешенең шәхси мәгълүматларын эшкөртүгә ризалыгын алырга кирәк, ул "Персональ мәгълүматлар турында" Федераль законның 9 статьясында билгеләнгән таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә.

12 статья. Әлеге инициативалы проектка ярдәм итү турында аларның фикерен ачыклау өчен граждандардан сораштыру үткөрү

1. Әлеге инициативалы проектка ярдәм итү турында граждандар фикерен ачыклау өчен (алга таба-сораштыру) җирлек халкы инициативасы яисә аның өлешендә үткөрелә, аларда түбәндәге очракларда инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә:

1) инициативалы проектны тулаем авыл җирлеге мәнфәгатьләрендә тормышка ашыру тәкъдим ителә;

2) инициативалы проектны җирлекнең 1000 кешедән артып киткән өлешендә яшәүчеләр мәнфәгатьләрендә гамәлгә ашыру тәкъдим ителә.

2. Сораштыру билгеләү өчен проект инициаторы җирлек советына гариза җибәрә, анда күрсәтелә:

1) инициативалы проект, аңа карата сораштыру уздырырга тәкъдим ителә;

2) проект инициаторының тәкъдимнәре:

а) сораштыру үткөрү датасы һәм сроклары турында;

б) сораштыру уздырган тәкъдим ителә торган (тәкъдим ителә торган) мәсьәләне (мәсьәләләрне) формалаштыру турында;

в) сораштыру үткөрү методикасы турында;

г) сораштыруда катнашучы җирлек халкының минималь саны турында;

3) проект инициаторы турында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилияләре, исемнәре, атасы, аларның яшәү яки тору урыны турында белешмәләр, авыл торак пунктының Исеме, Исеме, чараның башка инициаторы исеме һәм аның урнашу урыны).

4) Әгәр проектның инициаторы инициатив төркем булса, гариза инициатив төркемнең барлык әгъзалары тарафыннан имзалана. Әгәр проектның инициаторы булып әлеге Төртипнең 4 статьясындагы 1 өлешендә күрсәтелгән башка затлар торса, гаризага проект инициаторының вәкаләтле заты һәм инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә торган 10дан да ким булмаган авыл җирлегендә яшәүче 10 кеше имза сала. Бу очракта гаризада шулай ук гаризага (фамилияләренә, исемнәренә, атасының исемнәренә, аларның яшәү яки тору урыны турында белешмәләргә) кул куйган затлар турында белешмәләр күрсәтелә.

5) Җирлек советы гариза кәргән көннән 30 көннән дә соңга калмыйча аны карый һәм сораштыру билгеләү яки сораштыру бирүдән баш тарту турында Карар кабул итә.

6) Сораштыру үткөрү турындагы инициативаны өлеге статьяда билгелэнгән тәртипне бозу, әгәр хокук бозулар инициативаны тәкъдим итүдә катнашкан жирлек халкының ихтыяр белдерүе нәтижәләрен дәрәс итеп билгеләргә мөмкинлек бирмәсә, сораштыру бирүдән баш тарту өчен нигез булып тора.

7) инициативалы проектларны тәкъдим итү мәсьәләләре буенча гражданны сораштыру үткәрелә, билгелэнгән тәртиптә "Россия Федерациясендә жирле үзидәрә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законның 31 статьясындагы 4 өлешә нигездә гражданны сораштыру билгеләү һәм үткөрү тәртибен билгеләүче муниципаль хокукый актның исеме һәм реквизитлары күрсәтелә.

8) сораштыруда жирлек яки аның өлешендә яшәүчеләр катнаша, аларда 16 яшькә житкән инициативалы проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә.

9) сораштыру нәтижәләрен Башкарма комитет проект инициаторына, аларны ясаганнан соң, 3 эш көненнән дә соңга калмыйча житкәрә.

13 Статья. Инициатив проектларны башкарма комитетка кертү

1. Инициативалы проект керткәндә Башкарма комитетка тапшырыла:

1) проектның кәгазьдә һәм электрон формада тасвирламасы, аңа график һәм (яки) таблица материаллары кушылырга мөмкин;

2) өлеге Нигезләмәнең 4 статьясындагы 4, 5 өлешләре нигездә инициатив төркем тәзү беркетмәсә яисә башка документлар, шулай ук проект инициаторының инициатив проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда аның исемненнән Башкарма комитет белән хезмәттәшлек итәргә вәкаләтле затларны билгеләү турындагы карары;

3) жыен, гражданныр жыелышлары яки конференцияләре беркетмәсә, гражданнырдан сораштыру нәтижәләре һәм (яки) муниципаль берәмлектә яшәүчеләр тарафыннан инициативалы проектны яки аның өлешендә хуплауны раслаучы кул куелган битләр.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән документлар Башкарма комитетка инициативалы проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда башкарма комитет белән хезмәттәшлек итәргә вәкаләтле зат тарафыннан турыдан-туры тапшырыла яисә игълан ителгән кыйммәт белән почта аша жибәрелә һәм кертемнәр исемлеге белән жибәрелә.

Әлеге статьяның 1 өлешендә, башкарма комитетта күрсәтелгән документларны алу көне проектны кертү датасы булып тора.

3. Документлар инициатив проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда проектның инициаторы тарафыннан турыдан-туры бирелгән зат тарафыннан турыдан-туры башкарма комитетка тапшырылган очракта, күрсәтелгән затка, исемлеген һәм аларны алу датасын күрсәтеп, документлар алуда расписка бирелә. Расписка документларны алу көнендә башкарма комитет тарафыннан бирелә.

14 статья. Инициатив проектларны карау комиссиясе

1. Инициативалы проектларны карау буенча Комиссия (алга таба-комиссия) инициативалы проектларның социаль-икътисадый әһәмиятен объектив бәяләү һәм аларны конкурс нигезендә сайлап алу максатында төзелә.

2. Комиссиянең саны 10 кеше тәшкит итә.

3. Комиссиянең персонал составы Башкарма комитет карары белән билгеләнә. Комиссия әгъзаларының гомуми саныннан яртысы жирлек Советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнә. Комиссия составы комиссия тарафыннан кабул ителә торган карарларга йогынты ясарга мөмкин булган мәнфәгатьләр каршылыклары барлыкка килү мөмкинлегә төшереп калдырылсын өчен төзелә.

4. Комиссия комиссия рәисе, Комиссия рәисе урынбасары, комиссия секретаре һәм аның эшендә катнашучы комиссия әғзаларынан тора.
5. Комиссия рәисе:
 - 1) комиссия эшен оештыра, аның эшчәнлегенә белән җитәкчелек итә;
 - 2) комиссиянең чираттагы утырышы көн тәртибе проектын тәзи;
 - 3) комиссия әғзаларына йөкләмәләр бирә;
 - 4) комиссия утырышларында рәислек итә.
6. Конкурс комиссиясе рәисе урынбасары, вакытлыча булмаганда, конкурс комиссиясе рәисе вазыйфаларын башкара.
7. Комиссия секретаре:
 - 1) комиссия эшчәнлеген мәғлүмати һәм документлар белән тәэмин итүне, шул исәптән комиссия утырышына әзерлекне гамәлгә ашыра;
 - 2) комиссия әғзаларына, проект инициаторларына һәм комиссия утырышына чакырылган башка затларны комиссиянең чираттагы утырышын үткөрү датасы, урыны һәм комиссиянең чираттагы утырышы көн тәртибе турында хәбәр итә;
 - 3) комиссия утырышлары беркетмәләрен алып бара.
8. Комиссия әғзасы:
 - 1) комиссия эшендә, шул исәптән комиссия утырышларында катнаша;
 - 2) комиссия эше мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр кертә;
 - 3) комиссия утырышларында карала торган документлар һәм материаллар белән таныша;
 - 4) комиссия утырышында катнашучыларга сораулар бирә;
 - 5) комиссия утырышларында тавыш бирә.
9. Комиссия эшенең төп формасы-утырышлар.
10. Комиссия утырышы анда аның әғзаларының яртысынан да ким булмаган өлеше булган очракта хокукы дип санала.
11. Проект инициаторларына һәм аларның вәкилләренә комиссия тарафыннан инициативалы проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен баян итү мөмкинлегенә тәэмин ителә. Проект инициативасын карау планлаштырыла торган комиссия утырышы турында проектны башлап җибәрүчеләргә аны үткөрү көненә кадәр биш көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.
12. Проект турында фикер алышу һәм комиссия тарафыннан карарлар кабул итү проект инициаторы һәм башка чакырылган затлар катнашыннан башка башкарыла.
13. Комиссия карары утырышта катнашучылар саныннан күпчелек тавыш белән ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә. Тавышлар тигез булганда комиссия утырышында рәислек итүче тавышы хәлиткеч булып тора.
14. Комиссия әғзалары карарлар кабул итү турындагы мәсьәләләр буенча фикер алышканда тигез хокукларга ия.
15. Комиссия тарафыннан кабул ителгән карар белән килешмәгән очракта, комиссия әғзасы язма рәвештә үзенең аерым фикерен белдерергә хокукы, ул комиссия утырышы беркетмәсенә кертелергә тиеш.
16. Комиссия утырышы нәтижеләре буенча беркетмә төзелә, ул комиссия утырышында рәислек итүче, комиссия секретаре һәм аның утырышында катнашкан комиссия әғзалары тарафыннан комиссия утырышы уздырылганнан соң өч эш көне эчендә имзалана.
17. Комиссия секретаре, комиссия утырышы беркетмәсенә кул куелган көннән соң килүче эш көннән дә соңга калмыйча, Башкарма комитет җитәкчесенә җибәрә.
18. Комиссия эшчәнлеген оештыру-техник яктан тәэмин итүне Башкарма комитет башкара.

15 статья. Инициатив проектны башкарма комитет тарафыннан карау тәртибе

1. Инициативалы проект Башкарма комитет тарафыннан кертелгәннән соң 30 көн эчендә карала.

2. Башкарма комитетка инициатив проект кертү турында мәгълүмат «Новая жизнь» (Яңа тормыш) район газетасында басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) һәм Спас муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш <http://www.spasskiy.tatarstan.ru> инициативалы проект кертелгәннән соң өч эш көне эчендә Башкарма комитетка әлеге Тәртипнең 2 статьясындагы 2 өлешендә, шулай ук проект инициаторлары турында күрсәтелгән белешмәләр булырга тиеш. Бер үк вакытта гражданнар Башкарма комитетка үз искәрмәләрен һәм инициатив проект буенча тәкъдимнәрен бирү мөмкинлеге турында, аларны тәкъдим итү вакыты күрсәтелеп хәбәр ителә.

3. Инициативалы проект буенча искәрмәләр һәм тәкъдимнәр бирү вакыты жиде эш көне тәшкил итә. Үз искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен 16 яшькә житкән жирлек халкы жибәрергә хокуклы. Искәрмәләр һәм тәкъдимнәр Башкарма комитетка яшәүче тарафыннан турыдан-туры тапшырыла яисә почта аша жибәрелә.

4. Инициативалы проект буенча искәрмәләрен һәм тәкъдимнәрен гомумиләштерүне комиссия башкара.

5. Инициативалы проектны карау нәтижәләре буенча комиссия Башкарма комитет Житәкчесенә әлеге статьяның 7 өлешендә күрсәтелгән карарларның берсен кабул итәргә тәкъдим итә. Комиссия карарында шулай ук проектны эшләп бетерү буенча тәкъдимнәр дә булырга мөмкин.

Әгәр Башкарма комитетка берничә инициатив проект кертелгән булса, шул исәптән өстенлекле проблемалар эчтәлеге буенча охшаш проблемаларны тасвирлау белән, комиссия Башкарма комитет Житәкчесенә конкурс нигезендә сайлап алуны оештырырга тәкъдим итә.

6. Конкурс сайлап алу әлеге Тәртипнең 17 статьясы нигезендә оештырыла. Конкурс сайлап алуын үткөрү турында белдерү проект инициаторларына тиешле карар кабул ителгәннән соң өч көннән дә соңга калмыйча жибәрелә.

7. Комиссия тәкъдимнәрен исәпкә алып яки конкурс нәтижәләре буенча Башкарма комитет Житәкчесе түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

1) инициативалы проектны хупларга һәм аның өстендә эшне дәвам итәргә жирлек бюджеты турындагы карарда каралган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә жирлек бюджеты проектын төзү һәм карау тәртибе (жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү) нигезендә тиешле максатларга һәм (яки) жирлек бюджеты проектын төзү һәм карау тәртибе нигезендә жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү;);

2) инициативалы проектка ярдәм итүдән баш тартырга һәм инициативалы проектка ярдәм итүдән баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, проектны инициаторларына кире кайтарырга.

8. Житәкче инициатив проектка ярдәм итүдән баш тарту турында түбәндәге очраklarның берсендә карар кабул итә:

1) инициатив проектны кертү һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү.;

2) инициатив проектның федераль законнар һәм Россия Федерациясенә башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары, жирлек уставы таләпләренә туры килмәве;

3) жирле үзидарә органнарында кирәкле вәкаләтләр һәм хокуклар булмау сәбәпле, инициативалы проектны гамәлгә ашыру мөмкинлеге булмау;;

4) жирлек бюджетының инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәк булган акчалар күләмендә акчалары булмау (аларны формалаштыру чыганагы инициативалы түләүләр булмаган).;

5) инициативалы проектта тасвирланган проблеманы нәтижәлерәк ысул белән хәл итү мөмкинлеге булу;

6) инициативалы проектны конкурс нигезендә сайлап алуны узмаган дип тану.

9. Проектны карау нәтижәләре буенча карар проект инициаторына кабул ителгән көннән соң өч көннән дә соңга калмыйча жибәрелә.

10. Башкарма комитет әлеге статьяның 8 өлешендөге 5 пункттында каралган очракта, проект инициаторларына инициативалы проектны бергеләп эшләп бетерергә, шулай ук аны башка муниципаль берәмлекнең яки дәүләт органының жирле үзидарә органына аларның компетенциясе нигезендә тәкъдим итәргә тиеш. Проектны эшләп бетерү өчен комиссия комиссия әгъзалары, Башкарма комитет вәкилләре, проект инициаторы вәкилләре арасыннан эшче төркем төзи, шулай ук проектны эшләп бетерү вақытын билгели. Эшләп бетерелгән инициативалы проект комиссия тарафыннан әлеге Тәртипнең 15 статьясы һәм әлеге статья нигезендә карала.

16 статья. Инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу

1. Конкурста сайлап алуны комиссия гамәлгә ашыра.
2. Конкурс сайлавы критерийлары түбәндәгеләр:
 - 1) инициатив проект хәл итүгә һәм аны гамәлгә ашыруга юнәлдерелгән проблеманы билгеләүдә халыкның катнашу дәрәжәсе;
 - 2) инициатив проектны гамәлгә ашырудан социаль нәтижелелек;
3. Конкурста сайлап алу критерийлары, аларның кыйммәтләре, аларга туры килә торган баллар һәм үлчәү коэффициентлары әлеге Тәртипкә кушымтада (алга таба - критерийлар) билгеләнгән.
4. Конкурста сайлап алу әлеге Тәртипнең 15 статьясы нигезендә үткәрелә торган комиссия утырышында гамәлгә ашырыла.
5. Комиссия конкурс аша сайлап алынган инициативалы проектларны ачыклау критерийлары нигезендә инициатив проектларны бәяли.
6. Конкурс нигезендә сайлап алу йомгаклары буенча, йомгаклау билгесен исәпкә алып, комиссия инициатив проектларны узган яисә конкурс сайлавын узмаган дип игълан итү турында карарлар кабул итә.
7. Узган конкурс сайлап алуы барлык критерийлар буенча иң зур суммар балл алган инициатива проекты дип игълан ителә.

17 статья. Инициатив проектны гамәлгә ашыру турында башкарма комитет карары

1. Инициативалы проектны гамәлгә ашыру турында Башкарма комитет карар чыгара.
2. Инициативалы проектны гамәлгә ашыру турындагы карар үз эченә алырга тиеш:
 - 1) инициатив проектны гамәлгә ашыру нәтижәсендә барлыкка килергә тиеш булган объектның исеме (адресы яки урыны күрсәтелгән) яисә гамәлгә ашыруга инициатив проект жибәрелгән Чараның атамасы;
 - 2) жирлек бюджеты акчаларын тоту юнәлеше (төзелеш, реконструкция, сатып алу, чаралар (чаралар) һ. б.);
 - 3) инициатив проектны гамәлгә ашыруга бүлеп бирелә торган жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүченең исеме;
 - 4) заказчы, төзүче исеме;
 - 5) объектны файдалануга тапшыру (сатып алу), сату вақыты чаралар (чаралар);
 - 6) инициатив түләүләр күләмен бүлеп биреп, объектны (чараларны) үткәргүгә объектның күз алдында тотылуы (чик) бәясе яисә чараны (чараларны) үткәргүгә чараларның иң чик күләме;
 - 7) объектның фаразланган (чик) бәясен яки инициатив түләүләр күләмен бүлеп биреп, чараны (чараларны) үткәргүгә чараларның иң чик күләмен гамәлгә ашыру еллары буенча бүлү.

18 статья. «Интернет» мөглүмат-коммуникация чөлтөрөндө инициатив проект

турында мәгълүматны бастырып чыгару (халыкка житкерү) һәм урнаштыру тәртибе

1. Инициатив проектны Башкарма комитет тарафыннан карау, инициатив проектны гамәлгә ашыру барышы турында, шул исәптән акчаларны файдалану, аны гамәлгә ашыруда кызыксынучы затларның мөлкәти һәм (яисә) хезмәт катнашуы турында мәгълүмат «Яңа тормыш» район газетасында (Яна тормыш) басылып чыгарга һәм Татарстан Республикасы Спасс муниципаль районының рәсми сайтында (<http://spasskiy.tatarstan.ru/>) урнаштырылырга тиеш.

2. Инициатив проектны гамәлгә ашыру йомгаклары турында башкарма комитетның хисабы инициатив проектны гамәлгә ашыру тәмамланган көннән алып 30 календарь көн эчендә басылып чыгарга (халыкка житкерергә) һәм Татарстан Республикасы Спасс муниципаль районының рәсми сайтында (<http://spasskiy.tatarstan.ru/>) урнаштырылырга тиеш.

Муниципаль берәмлектә
инициатив проектларны
күрсәтү, кертү, тикшерү
һәм карау тәртибенә
кушымта

№ критерий	Критерий исеме/критерийлар төркеме	Критерий буенча баллар
I.	Проектны гамәлгә ашыру ижтимагый файдалы	
	<p>проект муниципаль берәмлек халкы өчен югары социаль, мәдәни, ял итү һәм башка ижтимагый файдалы дип бәяләнә:</p> <p>актив гражданлык позициясен, сәламәт яшәү рәвешен формалаштыруга ярдәм итә, әхлак, толерантлык, башка социаль әһәмиятле сыйфатларга (чаралар, акцияләр, форумнар) тәрбия бирүгә юнәлдерелгән;</p> <p>социаль өлкә муниципаль объектларын төзүгә, үстерүгә һәм ремонтлауга юнәлтелгән;</p> <p>ижтимагый инфраструктура объектларын, төзекләндерү, рекреация зоналарын, социаль тарту нокталарын, халыкның күпләп ял итү урыннарын булдыруга, үстерүгә һәм ремонтлауга юнәлтелгән</p>	5
	проект ижтимагый файдасы булмаган буларак бәяләнә.	0
II.	Халыкны бәяләү буенча актуаль (кискенлек) проблемалар:	
	бик югары проблема - халык тарафыннан проблема тәнкыйть буларак бәяләнә, проблеманы хәл итү халыкны тормыш белән тәэмин итү шартларын саклау һәм саклау өчен кирәк.	8
	югары - проблема халык тарафыннан житди бәяләнә, аның чишелеше булмау тормыш сыйфатына тискәре йогынты ясагач.	7
	уртача - проблема халык тарафыннан актуаль буларак бәяләнә, аның карары яшәү сыйфатын яхшыртуга китерергә мөмкин	6
	түбән - халык тарафыннан актуаль дип бәяләнми, аның карары тормыш сыйфатын яхшыртуга китерми.	0

III.	Инициатив проект нәтижеләрен тоту (аларга ярдәм итү) максатларында алдагы чорларда өстәмә бюджет чыгымнарын гамәлгә ашыру зарурлығы	
	юк	5
	әйе	0
IV.	Инициатив проектны гамәлгә ашыру срогы	
	1 календарь елга кадәр	4
	2 календарь яшькә кадәр	3
	3 календарь елга кадәр	2
	3 календарь елдан артык	1
V.	«Эксплуатация вакыты (тормыш вакыты)» инициатив проект нәтижеләре	
	5 яшьтән	4
	3 яшьтән 5 яшькә кадәр	3
	1 яшьтән 3 яшькә кадәр	2
	1 яшькә кадәр	1
VI.	Гаризага кушып бирелгән проект-смета (смета) документларының (төзелеш (реконструкция), капитал ремонт, ремонт буенча) булуы	
	проект-смета (смета) документациясенә кирәкме-юкмы	10
	юк	0
VII.	Кәгазь чыганакта һәм электрон рәвештә презентация материалларының заявкага кушымта итеп бирелгән булуы	
	әйе	10
	юк	0
VIII.	Халыкның инициатив проектын уртак финанслау дәрәжәсе	

	проект бәясенең 20%ыннан	5
	проект бәясенең 15%тан 20%ка кадәр	4
	проект бәясенең 10% тан 15% ка кадәр	3
	проект бәясенең 5%тан 10%ка кадәр	2
	проект бәясенең 5%ына кадәр	1
IX.	Юридик затлар һәм индивидуаль эшкуарлар инициативасы проектын финанслашу дәрәжәсе	
	проект бәясенең 20%ыннан	5
	проект бәясенең 15%тан 20%ка кадәр	4
	проект бәясенең 10% тан 15% ка кадәр	3
	проект бәясенең 5%тан 10%ка кадәр	2
	проект бәясенең 5%ына кадәр	1
X.	Инициатив проектны гамәлгә ашыруда халыкның хезмәт катнашу дәрәжәсе	
	проект бәясенең 20%ыннан	5
	проект бәясенең 15%тан 20%ка кадәр	4
	проект бәясенең 10% тан 15% ка кадәр	3
	проект бәясенең 5%тан 10%ка кадәр	2
	проект бәясенең 5%ына кадәр	1
XI.	Инициатив проектны гамәлгә ашыруда юридик затларның һәм индивидуаль эшкуарларның хезмәт катнашу дәрәжәсе	
	проект бәясенең 20%ыннан	5
	проект бәясенең 15%тан 20%ка кадәр	4

	проект бәясенің 10% тан 15% ка кадәр	3
	проект бәясенің 5%тан 10%ка кадәр	2
	проект бәясенің 5%ына кадәр	1